

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Sermo. XII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

In die circumcisionis

successione sanguinis dari principat ecclesie, pferit extraneus. Tertio quod fuit sufficiens beneficius, ales dorat, beneficat, et promissio et manu eius est. Quarto quod fuit vir marie preceptor omnis, prelator ac distractus a preceptorum.

Bertero uidentum est
quis differet in signo dilectorum Christi ad petrum iohannem. Ubi noradum quod sic de diversos scitos destinat ad diversos regnorum glorie sic et diversa merita per diversos regnum glorie prouidet, et hic est per summa dei pfectio cum non possit per eam de creaturis sufficiens ostendit, per gratias virtutes et naturales pfectores omnes rex potissimum est per fructus et merita scimus pfectus ostendit. Requirit diversitas effectuum ad diuinorum pfectioem ostendit. Cum aut illi duo apostoli fecerint duo per apostolica exercitia in ecclesia sunt diversa, scivit actum et preceptum, et per omnes diversa premia, scilicet per merito distincta signum dilectionis pro ostendit. Vt per signum suavitatis iohannem per querit beatitudinem et signum austritatem petrum per status habere vite et statum meriti optime fecerunt Bartirium, et cura pastoralis Petrum deceperunt. Iohannem vero suavitatis preceptis et pseruatione ab ignominiosa et crudeli more. Nam ei dicitur. Hic enim volo manere. Nos ergo imitantes eum faciamus sequentes eum in exemplo castitatis, possidebimus vitam eternam. Ad quam nos pducatur per filium et spissitum. Amen.

In die Circumcisionis.

Sermo. XII

Hocatū est nomen
venerabilem ihesu. I.ii.ii. Quis dei filius sum inesse sit sine diuina canticis deo prius manens coequaliter in incommensurabiliter et ineffabiliter, ita ut a nobis ad plenum nec esset seu eloquibilis huius possit, ut dicit Dyonisius. li. de dei nominis. ca. vi. Unde Eccl. xviii. dr. Virtutem magnitudinis eius quod enarrabit. Et Job. xxii. Non enim sensu loquendum est de deo, de pse. di. ii. In Christo. Et hoc nomine dei a prophetâ dicitur Adonay quod ineffabiliter. Ego. vi. Et admirabile. Iudei. ii. viii. Nam ipse filius dei sum formam huius substance in quo nobis apparuit filius per eternitatem incommensurabiliter. Hoc autem ex magna misericordia sua nobis videlicet secundum quod antiqui prius fuerat iuste denegatus. Iurta illud. I.ii.ii. Multo reges et populi voluerunt hec videre quod vos videtis et non videtis, et quidire quod audistis et non audieritis. Sic igit illis salus fuit cum promissa, sed non nobis.

exhibita, ita nomen filii domini per quem nostra salus facta est per nos eis in umbra promissa, nobis autem potentialiter ostensus. Hinc est quod angelus Marien nunciascepit filium dei, nunciascepit partur et impolitioez nostris salutiferi. ut deo Dath. i. et Luc. i. Hinc et ipsi parentes Christi et legis observantia circumcidentes puerum vocauerunt nomen eius ihesum, ut dicunt probatio non stri thema. Vocatum est inde nomen eius ihesu. A circa istud nomen sanctissimum tria sunt consideranda. Primum quanto honoris et excellente sit istud nomen. Secundo quanto amoris et benevolentie sit istud nomen. Tertio quanto valoris et omnipotentie sit istud nomen. Et certe si volum put debemus ad ista tria respondere. Istud dignissimum nomen est summi bonorum et excellenter summe dilectorum et benevolentie summe fortitudinis et potestis. Quantum ad honoris excellentiem mirabiliter reverendus, quia istud nomen est super omne nomen. Philippi. ii. Quantum ad amoris benevolentie est ardenter diligendus in psalmis. Aspice in me et miserebis mei. Nam in iudicium diligentius nomen tuum. Quantum ad valoris omnipotentie est consideranter invocandum. Tobit. ii. Et ois quod invocatur nomen domini salutis erit. Idem Romanorum. et. habetur. A

Dixi primo quod circa impositionem honorum et salutiferi nostros considerandum est quanto honoris et excellente sit istud nomen. Ubi queritur quanto sit eius honoris dignitas et excellencia. Respondebat. Reuera fuit ranti honoris et excellenter quod neque certe eloquibilis habuimus probabis. Est enim super omnem nomen ut dicit apostolus. Et quod rogo maior honor, aut excellenter dignior ex cogitari per quod hoilez dicit deum et veraciter est. Hoc autem est hoc nomen ihesu, quod donauit deus per dominum nostrum ihesum Christum filio suo, et hoc donacione per gratiam summa huius naturae, ut exponit Augustinus. Unum donavit nomen illi, sibi homini Christo per gratianionis non adoptionis, nomen quod est super omne nomen, hoc nomine deus, ut scilicet ille quod est hoc dicas deus. Hic exponit Bonara super i. epistola ad philippi. ii. Que etiam excellenter maior per inueniri quod est incurvus omne genu, celestium terretrium et infernum, et angelorum hominum et demonum. Unde summa canonum statuit, ut omnes audirosum hoc nomine ihesu in ecclesia fletur genua, et inclinet capita sua. Non per dolorum a multis placit ecclesiarum, sed et alij in quibus lucis ait, pluit negligitur. Et per isto sciendum quod per se voluit libi nouum nomen

impone*iuxta illud prophete.* Vocabitur tibi
nōm nouū qd̄ os dñi noiauit. Isa. leij. Cu
ius rō est. Solent eis em̄ hoīes nouā no
mina assumere triplici rōne. Quidā rōne
adēpte dignitatis. Quidā rōne celande ve
ritatis. Et quidā rōne patrate probitatis.
Rōne adēpte dignitatis om̄is psona q crea
tur in papā eligit sibi nōm suū nouū. Et
nōmen tale qd̄ virtutē bonitatē et modestiā
rep̄sentat. Quasi di. q̄litercūs fuerā sub tē
porib⁹ retroact⁹ rigidus vel iniustus negli
gēs aut senet⁹. ero deinceps pietate mode
stus et recti⁹tute. H̄z rōne celāde virtutē so
lent nōnulli nouā nouā sibi assumere. et ma
xime tales q intrat regnū in q dominatur
inimici eoz. tūc solēt tales statū suū celare.
et se extraneo noīe noīare ne eoz aditio ali
is innoteſcat. Tertiū rōne patrate pb̄itas.
Sicut Paul⁹ torqueat⁹. Iste em̄ fuit qui
dam roman⁹. et dicebat lucius Danius
quē cū quidā gallic⁹ ad singulare cerramē
puocasset. cū eo aggressus ipm occidit. Et
torquē auream quā in collo gestabat aufe
rens sibi imposuit. A q̄ facto nōmen torq
ti tam sibi q̄ poster⁹ q̄sluit. Sic etiā ppter
auctram magnificē romanā rempublicam
Octavian⁹ dicebat august⁹. Propter istas
tres rōnes decuit xp̄m dei filiū nouiter in
carnatū sibi assumere nōm nouū. Primo
nāq̄ creat⁹ fuit tāq̄ aplie⁹ sine summ⁹ pon
tifer. et caput eccl̄e fm̄ humanitate Ephe. i.
Ip̄m dedit caput sup om̄ē eccl̄az que est
corpus eius. Ad Hebre. iii. dr. Considera
te aplm et pontificē p̄felliōis nostre iesum.
Fuit autē multū rigidus ante in nata di
uinitatis. q̄r tūc erat d̄e vltionū dñs. in h
aut̄ noīe Jesus voluit future sue clemen
tia designare modifia. vt de cetero dicat
deus misericordia. et totius consolatiōis
H̄co q̄r ip̄e intravit in mūdū ih̄u corpo
raliter. in q̄ erant demones q̄ grauitate sibi
inimicabant⁹. Voluit ḡse ab eis occulare
ne dephenderet. et latere posset p̄ncipes et
potestates tenebray harū. Tertio ratione
patrate pb̄itas. quā fecit sanguine p̄prio
redimedo genus humānū. Unde statim
effuso sanguine modico in circūcisione qui
fuit q̄si pigi⁹ et arra cōplete redemp̄tis fu
ture impositū sibi fuit istud nōm nouū
Jesus. qd̄ est nōm honoris et maxime ex
cellētis. Ex quo nomine xp̄us dñs glorio
sus est in rotō orbe terray. et h̄ merito. Ha

sicut dicit Wolgoth sup librū Sapientie
cap. ii. Fama hominis duplicitē diuulga
tur ad m̄los. Primo p altitudinē magno
rum statū. Seco p magnitudinē bono
rum opeꝝ. Propter pm̄ reges et p̄ncipes
et om̄es generaliter potentes magis sunt
noti q̄s alie psonē p̄uate. Propter secundū
legimus apud veteres q̄ psonē q̄ mira et
magna fecerunt et multū utilia reipublice.
nō solum in memoria diuturna fuerū sed
sicut d̄i venerati sunt et d̄i nominati sunt
Unde liber dictus est bacchus. id est deus
vini. quia pm̄ vinū colere docuit. Et mi
nerua dicra dea. quia oleum inuenit. Sic
dicit Augustin⁹ libro. xviii. de ciuitate dei.
caplo. ix. Isto modo dei filius et rōne ma
gni status debuit diuulgari in rotō orbe.
quia d̄e verus erat p naturā. et potes t̄dī
ues in om̄es. et rōne magna p̄ opeꝝ. q̄r ma
gna et mirabilia fecit in celo et in terra et in
mari. H̄c patet ex discursu euangelij.
Unde Mat̄h. viii. Qualis est hic. quia
venti et mari obediunt ei. Et Johannis. vii.
ditur Nicodem⁹. Nemo potest hec signa fa
cere qui tu facis. Hoc p̄fessus est Johannes
baptista q̄rā discipulis suis. Johans.
dicens. Qui de celo venit super om̄es est.
Ecce nōm honorabile et excellens est.
quia super om̄es fm̄ apostolum.

Dixi secundo q̄ circa ipsi
salutiferi nōm considerandū est q̄ntū sic
amoris et benivolentie. Et certe in h̄ nomi
ne quicq̄d est. rotū est pietatis et clementie.
totū est desiderabile. tortū amabile. Unde
Isa. xxv. dr. Homen tuū et memoriale tu
um in desiderio anime mee. Et quomodo
nō es desiderabile quod om̄ib⁹ est salutifer
et vtile. Non est em̄ alīud nōm sub celo
datū hominib⁹ i quo op̄oreat nos salu
fieri. Hinc p̄phera dicit. Vocabitur nōm
eius emanuel. quod est nobiscū deus. qd̄
vtiq̄ pietatē insinuat. vt dicit Bern. Super
cantica sermone. xv. Hinc est q̄pter vbiq̄
diffusum amorem t̄pi ad homines dicit sp̄o
sa in canticis. Oleum effusum nōm tuū
ideo adolescentule dilecterū te nimis. Lā
ticoꝝ dmo. Quod Bernhardus exponēs
dicit. Homen ih̄u amabile oleo comparat
pter tria. Oleum em̄ luet. pascit. et vngit.
et fouet ignem. nutrit carnē. lenit dolorē.

In die circumcisionis

Est et ultimo lux cibus et medicina que tria sunt valde desiderabilia cuiuslibet homini. Hec autem tria facit nomen christi quia lucet predicatum in sermone. Pascit recognitum in affectione. Lenit et vngit in inuocatione. Ista tria facile est videre. Nam uide et tam subita fidei lux in toto oculi de nisi si de predicato nomine Iesu. Nonne in nominis huius luce vocavit nos in admirabile lumen suum. sicut dicit apostolus. Fuitis enim aliquando tenebre. nunc autem lux in domino. Hoc denique nomen portabat Paulus coram regibus et gentibus et illuminabat patriam. Actuum iuris. Unde ipse clamat adesse lucem dicens. Non precessit dies autem apropinquauit. Abiiciamus ergo opera tenebrarum et induiamur arma lucis. Nec soli lux huius nominis mentes illuminat sed etiam corpore. quia multos etiam cecos corporaliter illuminauit. Sicut de ceco nato Jobanis iuris. Non soli autem est lux. sed etiam cibus est hoc nomen. Totiens enim confortatur homo quotiens de eo recordatur. Nichil enim ita mentem cogitationis de bona impinguat. nichil ita exercitatos reparat sensus. virtutis et roboret. vegetat mores bonos atque honestos et castas soner affectiones. Unde dicit Bernhardus. Quaridus est omnis cibus si non isto oleo infunditur. Insipidus si non isto sale conditur. Si scribas. non sapit michi nisi ibi legero Iesum. Si disputas aut conferas. non sapit michi nisi sonuerit mihi Iesus. Iesu mel in ore. in aure melos. in corde nubilus. Non soli autem est cibus sed etiam medicina. Dicit enim Bernhardus. Tristatur enim aliquis vestrum. veniat in eos Iesus. et inde saliat in os. et inde ex orum nominis lumen. nubilum anime defugit. redit serenus. Labitur quis in crimen. currit insuper ad laqueum mortis desperando. nunc si inuocet nomen vite. confessum respirabit ad vitam. Induratur quod corde. corporis et langue accidia. siccatur la crux. continue omnia defugiunt. et fons lacrimarum erumpit. Palpitat quis. trepidat in periculis. inuocet nomen virtutis statim fiduciam prestat. depellit metum. Et tuat quis in dubiis. fluctuat animo. statim inuocato isto nomine emicat certudo. et generaliter omni deficienti ad inuocationem huius nominis adest fortitudo.

Nichil enim ita ire impetum cohibet. superbie timorem sedat. sanat luxoris vulnus. restringit fluxum luxurie. extinguit libidinis flammam. situm temperat avaricie. et totius dedecoris fugat pruriginez. Ista enim reddit Bernhardus omnia effugatur. cum homo proponit ante oculos mentis nominem Iesum mitem. humilem. benignum. sobrium. castum. miser. cordem. et omnibz honestate conspicuus. inquit Bernhardus ubi supra. Propter tot et tantas utilitates corporales et spirituales sancti martyres apostoli et confessores virginines et viduae dilexerunt desiderio toto istud nomen. Paulus multum dilexit istud nomen. quingentis uicibus ipsum in suis epistolis nominavit. decollatusque ipsum ter nominauit. Hoc dilexit ardenter sanctus Ignatius martyr. qui inter tormenta coram paganis incessanter clamauit Iesu christum. Unus quereretur quare totiens cum nominaret. Respondit quod in tantu sit hoc nomen radicatum in corde suo quoniam nullis tormentis inde possit eradicari. Quod et factus est. Nam occiso eo cor eius diuiserunt. inscriptum in singulis partibus innenerunt aureis litteris Iesu christus. Hoc nomen dulcoauit apostolorum passionem et tormenta diversa. De quibus dicitur. quod ibat gaudentes a conspectu concilij. quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu cotumelias pati. Actus quanto. Unde Bernhardus in cantica sermone. xvi. in fine exclamando dicit. O nomen prouiae et pre dulce. O nomen preclarum et pre excelsum et superexaltatum in secula seculorum. Decille.

Dixi tertio qd circa impositionem huius nominis considerandu est. quanti sit valoris et omnipotentie. Tanti autem fortitudinis et potestie est istud nomen. quod nichil nocivum nihil dyabolicum. nichil fantasticum potest resistere. si digne contra demones proferat. Unde dicitur Dares ultimo. In nomine meo demonia exierint. linguis loquentur nouis. serpentes tollent. et si quid mortiferum bibent non eos nocebit. Legitur de quodam gentili. Quanteque fuerit ad fidem nostram conuersus. demones eum frequenter corporaliter perverberabat. Iste autem ad psalmum cuiusdam scripti viri in quatuor angulis sui fecit hoc nomen

Sicut inscribi. **P**etitiones atque cameram invocaerunt. statim a remors dixerunt. Discedite a ihu. sed ad lectum nullatenus appropinquare potuerunt. **I**lle quersus de nouo se posuit hunc nomine ihu. et ad quandam lanceam appedit. **N**oties at ad eum accedere volebat. rotis lanceam illam eis obiecit. **E**t sic ab eis fuit liberata. **V**nde ipso significat illud **J**ob. ii. **D**is quoniam inuocauerit nomine domini salutem erit. **V**irtute etiam hunc nos beatum Dyonisius fuit couersus. **N**a sic refert magister historiarum super actum apostolorum. **L**um Paulus disputaret atheniensibus cum Dyonisio. occurrit eis in via cecidit. **A**d quem dyonisius. **S**i diteris huic ceco ut videat in noite ihu Christi. ego statim credam. **H**ec ne utramque magis probabis ego tibi haec respondere formam prescribam. **N**isi paulus. **A**tois tollat suspicio. melius est ut tu ille probabis utramque. **N**on cum fecisti Dyonisius. subito illuminatus est cecidit. **N**on viso ipse fuit querens. **E**x preciosis per istud nomine benedictum multipliciter est a nobis tractandum. **P**rimo enim et ardenter diligendum propter suam utilitatem. **R**es enim utiliter diliguntur. **E**t quod utiliter salute in hoc nomine. **V**nde Lu. i. **V**ocabilis nomine eius ihm. quod interpretatur salvator **D**ath. i. **S**ecundo est iugiter meditandum propter delectabilitatem. in omni emone delectabilis est. **N**on delectabilis quia nos habemus. **B**loziosum nomine eius in scola. **T**ertio est frequenter recitandum propter valorum. **Q**uid validusque refugium procurer. xviii. **T**urris fortissima nomen domini. **Q**uarto est audacter predicandum propter viratem in populo. **N**arrabo nomine tuum fratribus meis. **Q**uid ei verus quoniam esse. **E**go sum qui sum. **E**co. iij. **Q**uinto est proficer innoicandum propter necessitatem. **D**is ei quoniam inuocauerit nomine domini salutem erit. **R**o. x. **S**exto est mirabiliter reverendum propter maiestatem. **R**es eius magna solet timeri. **A**d philip. i. In nomine ihu omne genu flecat celestium terrestrium et inferorum. **Q**uid autem omnipotenti omnipotentes nomine eius. **E**co. xv. **S**zeptimo est patienter expectandum propter sanitatem. **P**res enim est de bono suo. **D**icitur. **E**xpectabo nomine tuum quoniam bonus es. **Q**uid autem melius summo bono quod est Christus. **N**on bonum nos secundum facere dignus id est dominus noster ihu Christus cuius nomine benedictum in secula seculorum. Amen.

De tribus regibus.
Sermo. XIII
Qui est qui natus est rex indecorum **D**ath. ii. **S**ic dicit

Orige sup libri numerorum omnes. xiiij. 2. xv. **H**enus trium magorum quod hodie Christum adorauerunt in grotta orientis et terra Mesopotamiae servigere. **Q**ui descripta huius apud se omnia quod prophetauerat balaa etiam habuerunt scriptum quod orientis stellam ex iacob et exurget homo de ista. **P**ecunia habebat magi apud semetipos. **E**t id quoniam natus est ihu agnouerunt stellam et intererunt ad ipsos prophetas magos ipsi quod plus uerum quod scriptorum prophetarum audire proba tempus. **I**lli ergo ex his tamen quod Balaa reliquerat agnoscerent adesse regem. **V**enerant et requisierunt. **U**bi est quoniam natus est rex indecorum. **C**irca ista in dilectione scilicet tria nobis occurserunt consideranda. **P**rimo quod sunt quod Christum debet querere ut inueniantur quae tres reges. **S**ecundo quo debet querere quae bis probabis. **U**bi est quoniam natus est. **T**ertio sub quod conditio christum debent requirere quia sub specie magnifica ibi rex indecorum.

Dixi primo quod circa istam inquisitorum sanctissimam. **P**rimo considerandum est quod sunt quod Christum debet querere ut inueniantur quae tres reges. **S**icut de principio euangelij. **E**t per isto sciendum quod de quod recipimus Christum tria dicuntur. **P**rimo quod erat magnitudo et dignitas excellens. **Q**uo magis. **S**ecundo quod erat numeri copertus. **Q**uo tres. **T**ertio quod venerantur ex parte loci eminentes. **Q**uo ab oriente. **H**ic spualter volentes querere Christum ut eum inueniantur et gratiam debet esse primo magnus status et dignitas excellens. ut reges. **T**unc dicit Christianus rex quoniam regnum peccati de corpore suo depulit. et regnum iustitiae panit in membris suis. **D**e talibus regibus dicit Petrus. i. Pet. iiij. **V**os estis genitus electi regale sacerdotium. **Q**uod verbum dicit Origenes. sup librum numerorum. xiiij. de omnibus creditibus intelligi est platum. **S**pecialiter tamen illi reges dicuntur in ecclesia qui ea quod docet alios ipsi faciunt. **J**uxta illud Dath. v. **Q**ui autem fecerit ut docuerit hominem vocabili in regno celorum. **Q**uod est dicere. **D**icitur rex in ecclesia militari. **N**on quod est esse regem nisi magnum in regno. ut dicit Origenes supra. **Q**uoniam ergo qui alios regit reges dicuntur. **G**eneraliter tamen reges dicuntur omnis fidelis quis dum deus regit et sensus mentis illuminat spiritus eorum regnum cum iustitia tenet. **S**i autem sapientia carnis dominus sensus nostro. tunc omnia turbantur. nec amplius reges dici possunt. **Q**uoniam inquit Origenes sup librum Omelia. iij. **E**t propter hoc salvator